

Õiguskantsler
info@oiguskantsler.ee
Kohtu 8
15193, Tallinn Harju maakond

Teie 15.05.2025 nr 6-
3/250975/2503501/
Meie 10.07.2025 nr 1.5-1.1/1335-2

Vastus õiguskantsleri pöördumisele

Lugupeetud Ülle Madise,

Käesolevaga vastame Teie esitatud veterinaarravimite müügiloo aastatasu proportsionaalsust puudutavatele küsimustele.

1. Millised konkreetsete Ravimiameti tegevused ja nendega seotud kulud (sh personali-, haldus-, IT-, järelevalve-, ekspertiisikulud jms) on veterinaarravimi müügiloo haldamise aastatasu sisse arvestatud? Palun esitage kalkulatsioon või selgitus, kuidas on kujunenud 1395 euro suurune tasu.

Liikmesriikide õigus küsida ülesannete täitmiseks tasu, tuleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu [määrusest \(EL\) 2019/6](#), mis käsitleb nõudeid veterinaarravimitele ja veterinaarias kasutatavate ravimitele ja nende käitlemisele alates 01.01.2022. Täpsemalt määruse preambuli punktist 91 ning artiklist 2 lõige 8.

Aastatasu on mõeldud katmaks tegevusi, mis on seotud müügiloo tingimuste muudatuste haldamisega: hindamist mittevajavate muudatuste haldamise (sellele ei lisandu täiendavat hindamistasu) ning hindamist vajavate muudatuste haldamise (lisandub täiendav hindamistasu), müügilooandmete ja -toimiku haldamise, muude järelevalve toimingute läbiviimisega EL andmebaasis (nt andmete haldamine, ravimiteabe uuendamine jm), sh andmevahetuse platvormide arendamiseks ja töös hoidmiseks seotud tegevustega. Tegevused ja hindamised ei ole üksnes liikmesriigipõhised vaid hõlmavad sageli liikmesriikide ühishindamisi ja -menetlusi. Täpsemalt on müügiloo haldamiseks vajalikud alljärgnevad tegevused:

- müügiloo muudatustaotluste ja veterinaarravimi retseptinõude liigi dokumentatsiooni vastuvõtmine (tehnilise vastavuse kontroll), menetluse koordineerimine ning taotluste administratiivsete andmete kontroll. Andmete uuendamine andmebaasides, samuti sisestatud andmete korrektsuse seire;
- ravimvormide, manustamisviiside, pakkematerjalide, toimeainete, abiainetes ja ühikute loendite haldamine;
- otse ravimiregistrisse sisestatavate andmete haldamine ning pakendikoodide arhiveerimine/aktiveerimine;
- otse Euroopa Liidu veterinaarravimite andmebaasi sisestatavate andmete haldamine.

Eelosundatud EL määrusega pandi pädevatele asutustele uusi kohustusi, muudeti oluliselt varasemat turustamise kontseptsiooni (turustamine ei ole ainult liikmesriigi põhine) ning seniseid ravimi müügiloo muudatuste menetlemise põhimõtteid. Suur hulk muutusi tegi

tegevuste mahu etteprognoosimise ja ka hinnastamise keeruliseks. Lisaks tuleb töömahuna arvestada ka Komisjoni [rakendusmäärusega \(EL\) 2021/17](#), kehtestatud selliste muudatuste loetelu, mis ei vaja hindamist kooskõlas määrusega (EL) 2019/6, kuid mis samuti eeldavad Raviameti poolseid toiminguid. Tuleb rõhutada, et viimatimainitud muudatuste osas ei rakendata täiendavat hindamistasu ehk et õigusliku muudatusega vähenesid Eestis kulud müügiloahoidjate jaoks. Määruse loetelu kehtestamisel on lähtutud kehtivast raamistikust ja liigitatud enamik väiksemaid muudatusi sellisteks, mis ei mõjuta veterinaarravimi kvaliteeti, ohutust ega efektiivsust (loetelus on 151 gruppi, milles osad jagunevad omakorda alagruppideks). Selleks et liigitada teatavad muudatused hindamist mittevajavaks, peavad olema täidetud eri nõuded ehk loetelu teises tulpas on toodud tingimused, milliste olemasolul ei ole vaja muudatust täiendavalt hinnata (ei rakendata täiendavat hindamistasu). Eri nõuetele mitte vastamise korral on tegemist juba täiendavat hindamist vajavate muudatustega ja nimekirja muudatustest ei ole lõplik.

Nii meil, kui teistes liikmesriikides toetuti tasude kehtestamisel mh varasematele tasudele, aga see ei ole ainuke komponent. Liikmesriikide tasud ei ole üks-ühele võrreldavad kuna asutuste rahastusmudelid ja riigieelarveline panus erinevad, sõltudes riikide võimalustest ja poliitilistest valikutest. Aastamaksuga hõlmatud teenused on liikmesriikides väga varieeruvad - erinevad nii tasu määramise meetodikad, kui tasu suurused, jäädes vahemikku 300-2700 EUR aasta kohta. Eestis kehtestatud tasu on liikmesriikide keskmiste tasude seas.

Müügiloa aastatasu suuruse arvestamisel Eestis ei ole määravaks olnud ühe konkreetse müügiloaga seonduvad võimalikud toimingud erinevate aastate jooksul, vaid Eestis kehtivate veterinaarravimite müügilubadega (arvestades kõiki veterinaarravimeid) tehtavate toimingute keskmine ressursikulu. Keskmine on võetud aluseks seetõttu, et ravimid on erinevad; turustatavad mahud on erinevad; tootmisel, kasutamisel ja uuringutes ilmnenud uued andmed on ravimi põhised ning muudatuste maht ja ulatus on sellest tulenevalt prognoosimatud; ravimi hinna erinevused on mitmekümnekordsed mõjutades omakorda müügiloa hoidjate võimalike kulude suurust erinevalt jne. Ühetaoline aastatasu on kõigile osapooltele seega lihtsasti mõistetav ning kulude vaatest selgelt prognoositav.

2. Millisel määral katab aastatasu Raviameti veterinaarravimite müügilubadega seotud tegelikke kulusid? Kas tasu eesmärk on üksnes kulude katmine või on sellel ka muid eesmärke?

Aastatasu kehtestamisel on kaalutud erinevaid aspekte, muuhulgas ka Raviameti tegevustega seonduvaid kulusid.

Aastamaks kannab endas kolme suuremat eesmärki:

- EL veterinaarravimite reformist tuleneva rakendamise ja sellega seotud kulude katmine. See hõlmab endas liikmesriikide pädevate asutuste tegevusi, sh vajalike IT lahenduste loomist ja töös hoidmist. Siinkohal viitame tagasi küsimuse 1 osas antud selgitustele;
- ravimi ohutuse, kvaliteedi, efektiivsuse ja sihipärase kasutamise tagamiseks ravimi info ajakohastamine (vajalik ravimi määrajale, ravi läbiviijale ja ravimi kasutajale). Ravimiga seotud teabe muutmine ei ole alati seotud müügiloa hoidja tahtega, vaid selle võivad tingida uued andmed ravimi ohutuse, kvaliteedi, efektiivsuse ja sihipärase kasutamise kohta. Teabe muutmine eeldab igakordset taotluse esitamist. Ühtne kindel keskmine tasu aitab kaasa sellele, et vajalikud taotlused ka esitatakse (näiteks ei lükata taotluse esitamist edasi, kuna muudatuste tegemine osutub kulukamaks, kui osati oodata);
- ravimi tootja mõjutamine ravimi turule toomiseks. Ravimi müügiloaga kaasneb mitte ainult õigus omal äranägemisel ravimit turustada vaid müügiloa hoidja peab ka tagama ravivajadusele vastava ravimi turustamise.

3. Kuidas tagatakse, et aastatasu suurus on vajalik kvaliteetseks ja tõhusaks müügilubade haldamiseks? Miks ei ole sama eesmärgi võimalik saavutada ettevõtjatele (müügiloo hoidjale) vähem koormaval viisil?

Aastatasu on vajalik müügilubade haldamiseks eelkirjeldatud põhjustel. Samuti on eelkirjeldatust näha, et ühtne aastatasu võib olla ettevõtjatele kokkuvõttes vähemkoormav, kui iga tehtava toimingu eraldi tasustamine. Märkime, et Ravimitootjate Liit (RTL), kes esindab suuresti inimestele mõeldud ravimite tootjaid, on pöördunud Ravimiameti poole ettepanekuga kaaluda sarnase aastatasu kehtestamist ka inimravimite müügilubadele.

4. Sotsiaalministeerium selgitas õiguskantsleri poole pöördunud ettevõtjale, et erinevad Euroopa Liidu liikmesriigid on veterinaarravimite müügilubade osas tehtavate toimingute eest ette näinud müügilubade haldamiseks aastatasu (erinevused esinevad tasu määramise meetodikas ja suuruses) ning Eestis kehtestatud tasu on liikmesriikide keskmiste tasude seas. Kas Ravimiamet või Sotsiaalministeerium on teinud võrdleva analüüsi teiste Euroopa Liidu liikmesriikide vastavate tasude kohta? Palun esitage võimalusel vastav analüüs.

Uus süsteem on rakendunud kõigi liikmesriikide suhtes alates aastast 2022. Ravimiamet on võrrelnud liikmesriikide poolt avaldatud teabe pinnalt erinevate tasude rakendamist. Kuigi liikmesriikidel on ühiseid menetlusi, ei ole ühtset tasude süsteemi. Seega erinevad nii tasu määramise meetodikad, kui tasu suurused. Samuti on erinevad liikmesriikide pädevate asutuste rahastusmudelid. Samuti rakendatakse mõnedes liikmesriikides müügiloo hoidja inspeksioonidele ka eraldi täiendavaid tasusid.

Üldiselt rakendavad liikmesriigid eelneva perioodi kohta ühetaolist tasu või tasustatakse iga kord vastavalt tegevusele (nt tasu muutmise eest) või kombineeritakse tasu erinevatest komponentidest (fikseeritud riigilõiv + fikseeritud aastatasu + läbivaatamise tasu + hindamise tasu). Seega - madalam aastatasu mõnes riigis ei tähenda, et see on müügiloo hoidja jaoks kokkuvõttes vähem kulukas, kuna lisanduda võivad veel muud tasud.

5. Kas Teie hinnangul on erinevad liikmesriigid sõltumata veterinaarravimituru suurusest neis kehtiva aastatasu osas sarnases olukorras?

Eelpool selgitatu kohaselt on liikmesriikides kasutatavad süsteemid ning tasude suurused väga erinevad. Selge on aga see, et kõigi riikide pädevad asutused peavad läbi viima liiduüleselt kindlaks määratud tegevused. Seega on tegevuste ja toimingute harmoniseeritud mahu osas liikmesriigid tõesti sarnases olukorras.

6. Millega põhjendate Eesti aastatasu kõrgemat taset võrreldes teiste sarnase turu suurusega liikmesriikidega või naaberriikidega (nt Läti, Leedu)?

Osades liikmesriikides, muuhulgas ka Lätis, lisanduvad fikseeritud tasudele (ühekordne aastatasu) ka iga müügiloo seotud tegevusega seotud täiendavad tasud. Eestis seevastu sarnaseid lisatasusid aastatasule ei lisandu. Madalam aastatasu mõnes riigis ei tähenda, et kulu on müügiloo hoidja jaoks kokkuvõttes väiksem, kuna aastatasu kokku on kombineeritud, st lisanduvad olenevalt muudatuste sisust vajalike tegevustega seotud tasud, riigilõivud jm. Lätis on näiteks ravimi müügiloo menetluste- ja järelevalvemenetluste läbiviimine erinevate asutuste pädevuses. Seetõttu ei ole võimalik pakkuda täpset analüüsi Läti keskmise aastatasu suurusest. Selleks tuleks läbi vaadata erinevad Lätis toimunud menetlused pikema aja vältel. Konkreetse ravimi müügiloo seotud menetluste sagedus ei sõltu alati ametist ja ka müügiloo hoidja enda tegevusest, vaid ravimi tootmisel, säilitamisel, kasutamisel, uute teadusandmete ilmnemisel teabest või andmetest lähtuvast vajadusest, mistõttu ei piisa järelduste tegemiseks ka pelgalt erinevate süsteemide hindamisest, vaid liikmesriikide võrdluses peaks analüüsima konkreetseid ravimeid ühel ja samal ajaperioodil, sest ainult siis saab tagada, et toimingute maht on riikides olnud samaväärne ning kulud praktikas võrreldavad

Siiski märgime, et Läti valik on olnud kombineeritud mudel. Lätis on lisaks aastamaksule kehtestatud iga ravimi hindamist mittevajava muudatuse hindamise tasu 132,50 eurot. Samas summas tuleb Lätis müügiloa puhul tasuda Balti riikide ühtse veterinaarravimi märgistuse kinnitamise eest, mis Eestis on tasuta.

7. Millised spetsiifilised tegurid Eestis tingivad teiste sama suurusega turgudega võrreldes kõrgemad kulud müügiloa haldamisel?

Nagu eelnevalt selgitasime, on Eesti valinud mudeli, kus aastatasu on stabiilne ja kõikehõlmav.

8. Kas ja milliseid alternatiivseid tasumäärasid või -mudeleid on kaalutud? Kas kaaluti erandite tegemist olenevalt müügikäibest – madalama müügikäibega madalam aastatasu või vabastus (sarnaselt nt Lätile või Taanile)? Kui ei kaalutud, siis palun põhjendada miks.

Peame otstarbekaks ühtlase fikseeritud aastatasu formaati. Seda eelkirjeldatud põhjustel selguse ja etteaimatavuse tagamiseks.

9. Milliste argumentide alusel (lisaks tasu kogumise lihtsamale haldamisele) otsustati kõigile müügilubadele ühesuuruse tasumäära kasuks?

Seoses EL uue regulatsiooni ülevõtmisega otsustati Eestis, et mõistlik on kehtestada ühetaoline tasu ühe müügiloa kohta. Nii on süsteem ravimitootjatele ja müügiloa hoidjatele lihtsam, läbipaistvam ja selgem ning võimaldab ravimitootjatel paremini prognoosida ja planeerida oma kulusid võrreldes kombineeritud tasude süsteemiga. Samuti tagab selline lähenemine ravimi kohta teabe ajakohastamise ning vajalike muutuste tegemise ettevõtjat vähem koormavalt – müügiloa hoidja ei pea esitama teadet iga muudatuse kohta. Ka asutusele on see vähem koormav – iga taotluse kohta ei pea tegema arvet. Aastatel 2019 – 2021, st enne veterinaarravimite aastamaksu jõustumist, esitati aastas keskmiselt 613 teadet ainuüksi muudatuste kohta, millel puudub või on vähene mõju veterinaarravimite ohutusele, kvaliteedile ja tõhususele.

Kulude etteplaneerimine on keeruline ka seetõttu, kuna menetluste arv ei sõltu ametist ja mõnikord ka müügiloa hoidja enda tegevusest, vaid uutest andmetest, toorainega varustamisprobleemidest ja kaasajastatud suunistest. Isegi tagantjärele on täpseid (müügiloapõhiseid) arvutusi teha väga keeruline ja ajamahukas. Pealtnäha sama menetlus on lähtuvalt ravimist ja andmete muutmise vajadusest väga erineva mahuga, sõltudes nii toimingute hulgast, mahust, ravimi spetsiifikast ja keerukusest ning vajadusest kaasata spetsialiste ja majaväliseid eksperte ning sellest, kas tegemist on olnud siseriikliku- või liikmesriikide vahelise menetlusega. See on ka põhjus, miks Eestis on lähtutud ühetaolisest hinnanguliselt keskmisest rakendatavast tasust. Oleme teadvustanud, et mõned läbiviidavad tegevused saavad aastatasust kaetud ja mõned mitte (kulu suurus ühe müügiloa kohta on ka aastate lõikes erinev, kuna menetluste sagedus ja mahud erinevad).

Lisaks aitab ühetaoline tasu ravimitootjal ja müügiloa hoidjal paremini planeerida müügiloaga seotud kulusid. Ravimitootja planeerib oma tootmismahud, kulud ja hinnad enne turustamise perioodi algamist (üldjuhul 1-2 aastat varem) teada olevate tellimuste ja liikmesriikide vajaduste kohta saadud andmete põhjal. Ühetaoline tasu võimaldab tootjal tegevuskulusid arvestada ja planeerida. Komponendipõhise aastatasu rakendamisel võib küll mõnel aastal jääda müügiloahoidjale müügiloaga kaasnev kulu alla keskmise aastatasu (nt kas muudatusi oli vähem või muudatused olid väiksema mahuga), kuid mõnel aastal on jällegi oluliselt üle keskmise (muudatusi oli rohkem või muudatused vajavad täiendava valdkonna või ekspertiisi kaasamist). Tuleb ka arvestada, et tasu esitatakse eelneva perioodi eest (ehk siis aja eest, mille tegevuste planeerimisel polnud müügiloahoidjal teadmist tulevikus tekkivatest vajadustest).

10. Kas ja kuidas analüüsiti aastatasu kehtestamisel tasu proportsionaalsust, sh mõju ettevõtlusvabadusele, veterinaarravimite kättesaadavusele (eriti väikese turuosaga või niširavimite puhul) ja konkurentsile Eesti turul? Palun esitage võimalusel vastavad analüüsid.

Sellist analüüsi ei ole eelnõu materjalide juures ja seega ei ole seda võimalik esitada. Samas leiame, et regulatsioon on proportsionaalne käesolevas vastuses kirjeldatud põhjustel – see on vajalik ning sarnane kõigile turuosalistele. Arvestuslik keskmine tasu peaks eelduslikult tagama ka ühtlasema konkurentsikeskkonna müügiloo hoidjatele, sest kulu on jaotatud sektorile ühetaoliselt.

11. Kas on hinnatud, kui suure osa moodustab aastatasu keskmise veterinaarravimi turukäibest Eestis? Kui seda ei ole hinnatud, siis miks ei ole seda peetud ravimite kättesaadavuse tagamisel oluliseks?

Aastate 2021 – 2024 andmetele tuginedes moodustab veterinaarravimi aastatasu (1395 eurot) turustatud müügiloo veterinaarravimite keskmisest käibest 5-6% ja on langustrendis¹.

12. Kas Teil on andmeid või hinnanguid, millist mõju on praegune aastatasu avaldanud veterinaarravimite turule (nt müügilubade arv, uute ravimite turule tulek, müügiloo hoidjate loobumine lubadest)? Palun esitage vastavad andmed või hinnang.

Punktis 13 toodud tabelist nähtuvalt on kehtivate müügilubade arv olnud nii veterinaar- kui ka humaanravimite puhul pidevas tõusutrendis. Seega aastatasu ei ole mõjutanud müügilubade arvu negatiivselt.

13. Kui palju on Eestis kehtivaid veterinaarravimite müügilubasid? Kas Teil on andmeid, kui paljudel müügilubadel 2024. aastal müügikäive puudus? Palun esitage võimalusel need andmed.

Riiklikult väljastatud kehtivate müügilubade arv aastatel 2020 – 2025. a:

Kuupäev	Kehtivate müügilubade arv (VET)	Kehtivate müügilubade arv (HUM)
31.05.2020	856	3740
31.05.2021	893	3760
31.05.2022	948	3865
31.05.2023	971	3953
31.05.2024	996	4189
31.05.2025	1017	4316

Müügikäive ei peegelda ravimite turustamise tegelikku olukorda. Käive näitab ainult ettevõtte rahalist sissetulekut, kuid ei võta arvesse müüdud pakendite või annuste arvu. Täna kehtiva riikliku müügiloo veterinaarravimite arvust on aastate jooksul turustatud 537 ravimit, mis moodustab 53% müügiloo veterinaarravimite arvust. Humaanravimite osas on vastavalt 2713 aastate jooksul turustatavat ravimit, mis on 63% müügiloo humaanravimite arvust. Seega on näha Eestis kogu ravimituru lõikes kehtivate müügilubade arvu pidev kasv.

14. Palun selgitage, mis Teile hinnangul motiveerib ettevõtjaid hoidma müügilube veterinaarravimitele, mida ei turustata?

¹ Veterinaarravimite turumaht aastal 2024 oli ligi 20 miljonit eurot.

Ravimi müügiloaga kaasneb mitte ainult õigus ravimit turustada vaid müügiloa hoidja peab tagama ravivajadusele vastava ravimi turustamise, st müügiloa hoidja on kohustatud tagama ravimite asjakohase ja katkematu tarnimise. Samas puuduvad meetmed puhuks, kui nad seda ei tee. Seega saab müügiloa hoidja teha siin teadliku valiku – turustada või mitte. Kui müügiloa hoidja täidaks oma kohustusi ehk tagaks oma veterinaarravimite asjakohase ja katkematu tarnimise Eestis, ei oleks ka tunnetust, et kehtestatud haldustasu on koormav. Seega võiks aastatasu pigem motiveerida tootjaid turustamist alustama.

Aastamaksu rakendamise sidumine ravimi turustamisega (ei turusta - ei maksa) ei oleks müügiloa hoidja kohustuste vaatest enam eesmärgipärane, kuna tootjal puuduks üldse motivatsioon ravimi turule toomiseks. Lisaks kohtleksime müügiloa hoidjaid sellisel juhul ka ebavõrdselt - müügiloa hoidjad, kes teevad pingutusi ravimi turule toomiseks, maksaksid ja need, kes patsientidele ravimit kättesaadavaks ei tee, oleksid tasust vabastatud. Samuti ei sõltu Ravimiameti tegevused sellest, kas ravim on turul kättesaadavaks tehtud või mitte – need on seotud müügiloa olemasoluga, sest ravimi teave peab ravimi määrajale, ravi läbiviijale ja ravimi kasutajale olema sellest sõltumata ajakohane ja kättesaadav. Kõiki neid nüansse on aastatasu kehtestamisel kaalutud.

Oluline on märkida, et pöörduja UAB VETA ei ole ise müügiloa hoidja vaid esindab Eestis müügiloa hoidjat Intervet International B.V. Perioodil 17.02.2024 – 31.12.2024 esitati müügiloa hoidjale arve 71 ravimi kohta, millest turustati vaid 23 ravimit, st 48 ravimit ei ole turule toodud. Asjaolu, et müügiloa hoidja ei ole 48 ravimit patsientidele kättesaadavaks teinud, (ei ole täitnud oma kohustust) ja on seisukohal, et nende eest ei peaks ka aastamaksu tasuma, ei põhjenda kuidagi nende müügilubade osas tasu vähendamist või ärajätmist. See ei motiveeriks turule tulema (mh aitaks katta aastamaksuga seotud kulusid) ja looks ebavõrdsel olukorra müügiloahoidjate suhtes, kes oma ravimid kättesaadavaks on teinud. Samuti ei mõjuta turustamine asjaolu, et pädevatele asutustele pandud kohustused oleksid kuidagi väiksemad või ära jäänud. Märgime, et müügiloa omamine Eestis on müügiloahoidja otsus ja valik, mitte kohustus. Juhul, kui loa hoidja ei plaani ravimit turule tuua, ei ole kohustust Eestis müügiluba omada.

15. Kui tõsiseks hindate ohtu, et väikese müügikäibega ravimi (nt niširavimi või harvem kasutatavate toimeainetega ravimi) turustamine ei ole majanduslikult kasumlik ja müügiloa hoidjad sellistest müügilubadest kõrge aastatasu tõttu loobuvad? Kuidas tagatakse sellise ohu realiseerumise korral veterinaarravimite kättesaadavus?

Ei saa väita, et aastamaks summas 1395 eurot ühe ravimi müügiloa kohta aastas (116,25 eurot kuus) oleks ravimitootjale ja müügiloa hoidjale ülemäärane või ebamõistlik või et see mõjutaks oluliselt veterinaarravimite kättesaadavust.

Nagu eelnevalt selgitasime, siis müügiloaga seotud menetluste sagedus võib sõltuda ravimi tootmisel, säilitamisel, kasutamisel, uute teadusandmete ilmnmisel tekkinud teabest või andmetest lähtuvast toimingute vajadusest. Seega olukorras, kus küll kehtib madalam aastatasu, kuid iga müügiloaga seotud tegevusega on rakendatud eraldi tasu, võib mõju niširavimi, mille kasutus ja käive on madal, kuludele, olla märksa suurem ning ohustada selle ravimi jätkusuutlikku turustamist veelgi enam kui ühetaoline ja ette teada olev aastatasu.

Kui 2022. a jooksul sai Ravimiametilt müügiloa 41 veterinaarravimit, siis nii 2023. a kui ka 2024. a sai uue müügiloa 59 veterinaarravimit.

Müügiloa hoidja avalduse alusel kehtetuks tunnistatud müügilubade arv aastatel 2020 – 2025:

Aasta	Tagasi võetud müügilubade arv (VET)	Tagasi võetud müügilubade arv (HUM)
-------	-------------------------------------	-------------------------------------

2020	14	190
2021	14	200
2022	23	177
2023	33	191
2024	35	213

Müügiloo hoidja avalduse alusel kehtetuks tunnistatud veterinaarravimite müügilubade osas on viimasel kahel aastal näha mõningat tõusu, kuid samal ajal on ka veterinaarravimi uute müügilubade osas näha tõusu (müügilubasid on kehtetuks tunnistatud vähem, kui on uusi müügilubasid lisandunud). Samal ajal humaanravimitel, millel puudub müügiloo haldamise aastatasu, on avalduste arv aastate lõikes kõikuv. Seega ravimite turult lahkumist ei saa siduda selgelt tasudega. Siin on mõjuriteks ka konkurents, uute ja tõhusamate ravimite kättesaadavaks muutumine, ohutus jne. Aasta 2024 andmetele tuginedes on valdavat osa veterinaarravimitest müügiloo kehtivuse aja jooksul turustatud (60% ravimitest turustati 10 aasta jooksul), kuid alla veerandi (22%) ravimitest olid turul 3 aasta jooksul enne müügiloo lõppemist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Karmen Joller
sotsiaalminister

Mari Amos
Mari.Amos@sm.ee